SP-03 · Bài 1

Một chặng gồm những gì, và ba chặng đầu đi tìm đúng thứ cần làm ra sao

Lớp Các bước phát triển một sản phẩm mới

Học xong bài này bạn sẽ

- tách được phần quy trình với phần kỹ thuật khi đọc mô tả công việc của một dự án.
- Liệt kê được năm phần mà một chặng nào cũng phải có, rồi dùng năm phần đó để soi một chặng đang chạy.
- Nói được ba chặng đầu của một dự án làm những việc gì bên trong, và mỗi chặng phải ra đầu ra gì mới được đi tiếp.

1 · Quy trình là trình tự các chặng, kỹ thuật là cách làm bên trong một chặng, và mỗi chặng có năm phần

- Quy trình (process) là trình tự các chặng phải đi qua, từ lúc có một ý nghĩ tới lúc có hàng bán được.
- Câu hỏi của chặng: Một câu mà chặng phải trả lời bằng căn cứ trước khi chặng sau được bắt đầu.
- Các việc phải làm để có căn cứ trả lời câu đó.
- Kỹ thuật dùng cho từng việc.
- Đầu ra (deliverable): thứ còn lại khi chặng xong, mà người ngoài đội mở ra đọc được.
- Người chịu trách nhiệm cuối

2 · Chặng thăm dò trả lời câu việc này có đáng làm và có nên làm vào lúc này không

- Câu hỏi của chặng thăm dò thuần về chiến lược.
- Việc thứ nhất là xem nỗi khó của người dùng có thật không
- Việc thứ hai là xem công ty có nên làm việc này không
- Việc thứ ba là xếp loại dự án
- Việc thứ tư là ra quyết định
- Đầu ra là một đề bài viết trên một trang: làm cho nhóm người nào, giải việc gì của họ, vì sao công ty mình làm được.

3 · Chặng tìm hiểu người dùng tại chỗ trả lời câu người dùng thật sự cần gì, bằng bằng chứng hiện trường

- Câu hỏi của chặng này có một chữ quan trọng, là bằng chứng hiện trường (field evidence).
- Việc thứ nhất là chọn đúng người để gặp
- Việc thứ hai là quan sát và hỏi chuyện ngay tại nơi dùng
- Việc thứ ba là tổng hợp và xếp ưu tiên
- Đầu ra gồm ba thứ.
- Chặng này xong khi nào

4 · Chặng tìm và chọn phương án trả lời câu phương án nào đủ chín để bỏ tiền làm mẫu

- Chặng này có một cặp chữ cần tách.
- Việc thứ nhất là mở rộng rồi thu hẹp
- Việc thứ hai là dựng vài phương án và so với nhau
- Việc thứ ba là chốt những quyết định nền trước khi vẽ chi tiết
- Việc thứ tư là chuyển nhu cầu thành bản yêu cầu có số
- Đầu ra là phương án đã chọn, lời hứa của sản phẩm (value proposition) viết thành một hai câu, bản yêu cầu có số và ngưỡng đạt, giá thành mục tiêu...

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp ba chặng đầu

Chặng	Câu hỏi của chặng	Việc chính bên trong	Đầu ra	Dấu hiệu chặng chưa xong
1 · Thăm dò	việc này có đáng làm, có nên làm lúc này không	xem nỗi khó có thật không · soi ba điều kiện · xếp loại dự án · quyết định làm, chưa làm hay không làm	đề bài một trang · quyết định có tên người quyết và ngày quyết	đề bài chỉ là một câu nói miệng hoặc một tấm ảnh sản phẩm của người khác

Bảng tổng hợp ba chặng đầu tiếp

Chặng	Câu hỏi của chặng	Việc chính bên trong	Đầu ra	Dấu hiệu chặng chưa xong
2 · Tìm hiểu người dùng tại chỗ	người dùng thật sự cần gì, có bằng chứng hiện trường chưa	chọn đúng người · quan sát và hỏi tại nơi dùng · tổng hợp và xếp ưu tiên	bản tổng hợp nhu cầu có dẫn chứng · danh sách ưu tiên · vài câu hỏi thiết kế mở	nhu cầu nào cũng chỉ dẫn được bằng lời khai, không có cái nào thấy tận mắt

Bảng tổng hợp ba chặng đầu (tiếp)

Chặng	Câu hỏi của chặng	Việc chính bên trong	Đầu ra	Dấu hiệu chặng chưa xong
3 · Tìm và chọn phương án	phương án nào đủ chín để bỏ tiền làm mẫu	mở rộng rồi thu hẹp · so vài phương án · chốt sáu quyết định nền · viết yêu cầu có số	phương án đã chọn · lời hứa của sản phẩm · bản yêu cầu có ngưỡng · giá thành mục tiêu · lý do loại	chỉ có một phương án từng được nghĩ ra

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai

- **Coi ba chặng đầu là giấy tờ, nên làm cho nhanh để tới phần việc thật**

  Cách tránh là đo tiến độ của ba chặng đầu bằng đầu ra của chúng, ghi trong bảng tổng hợp, chứ không bằng số ngày đã trôi qua.

- **Học được một kỹ thuật rồi tưởng mình đã có quy trình**

  Cách tránh là mỗi khi dùng một kỹ thuật, viết ra nó phục vụ câu hỏi của chặng nào.

- **Kết thúc chặng tìm hiểu người dùng khi hết hạn, chứ không khi đủ bằng chứng**

  Cách tránh là viết điều kiện xong của chặng ngay từ đầu, theo ba điều kiện ở mục 3, và để người chịu trách nhiệm cuối soi theo đúng ba điều đó.

Ví dụ để khái niệm sáng ra

Ví dụ minh hoạ

- <!-- ẢNH SP-03-bai-01-2.webp | Tranh vẽ: một người nấu ăn khuỵu gối, mắt ngang mặt bàn để đọc mực nước trong cốc đong, một người nghiên cứu đứng cạnh quan sát. | Hình 2.
- Ví dụ dưới đây là một ca được chính hãng và nhiều tài liệu về thiết kế lấy người dùng làm gốc thuật lại, bạn tra được bằng tên sản phẩm.
- Hãng đồ dùng nhà bếp OXO của Mỹ, đầu những năm 2000, tìm hiểu người dùng cho một chiếc cốc đong mới.

Điều rút ra: bằng chứng hiện trường và lời khai là hai loại căn cứ khác nhau, và chặng này chỉ xong khi có loại thứ nhất.

Bài tập tự chấm

Thử nhìn lại việc của mình

- [ ] Chọn một sản phẩm mà công ty bạn đang làm, nên chọn một sản phẩm chưa tới chặng làm mẫu.
- [ ] Kẻ một bảng ba dòng ứng với ba chặng đầu, và bốn cột.
- [ ] Cột một, viết câu hỏi của chặng bằng chữ của bạn, cho đúng sản phẩm này, không chép câu chung trong bài.
- [ ] Cột hai, ghi đầu ra của chặng đang có, kèm nơi nó nằm, tên tệp hoặc tên người giữ.
- [ ] Cột ba, ghi một kỹ thuật đội đã dùng trong chặng đó.

Cách tự chấm và lời giải mẫu nằm trong bài trên trang web.

m.school

Đọc trọn bài và làm bài tập tại

mschool.meslab.org/lop/SP-03/bai-01.html

m.school by MES LAB · học không mất phí, không cần đăng nhập